

Regler för utnämning av hedersdoktorer vid Umeå universitet

Att promovera hedersdoktorer är en tradition som förekommer vid samtliga svenska universitet och forskningsbärande högskolor. Ett hedersdoktorat är ett sätt att uppmärksamma och belöna utomstående personer, akademiker eller andra, som i sitt arbete utfört en synnerligen betydelsefull insats inom forskning, utbildning eller annat arbete som utvecklats vid lärosätet. Genom att ha universitetsgemensamma riktlinjer för utnämning av hedersdoktorer säkerställs att denna process är samstämmig mellan fakulteterna och uppfyller regler och bestämmelser vid Umeå universitet. Föreliggande regler utgår från "Några praktiska råd vid utseendet av hedersdoktorer" ur Honoris Causa av Torgny Nevéus, Uppsala universitet och har beretts av en universitetsgemensam grupp och av Forskningsstrategiska rådet vid Umeå universitet.

Behörighet att utse hedersdoktorer

Hedersdoktorer utses av varje fakultet i respektive fakultetsnämnd, efter förslag inhämtas från fakultetens institutioner. Vid behov skall förslagsställaren ges möjlighet till att inkomma med kompletterande underlag.

Följande kategorier av hedersdoktorer kan identifieras

- Välmeriterade professorer vid andra lärosäten som under längre tid har visat stort engagemang för utbildning och forskning vid respektive fakultet samt samverkat med fakultetens forskare.
- Personer utanför högskolesektorn som under längre tid och på exceptionellt sätt har bidragit till att utveckla forskning och undervisning vid respektive fakultet vid lärosätet.
- Personer inom eller utanför högskolesektorn som under längre tid och på exceptionellt och avgörande sätt har bidragit till en positiv samhällsnytta.

Beredningsprocess

Respektive fakultetsledning och fakultetsnämnd ansvarar för att upprätta rutiner för intern hantering och prioritering av nomineringar med medföljande motiveringar. Fakultetsnämnden fattar beslut om vem som blir hedersdoktor. Vid beredning läggs stor vikt på en stark koppling till respektive fakultet för den nominerade. Vid utnämning av hedersdoktorer ska jämställdhetsaspekt beaktas. Föreslagna namn ska hanteras slutet fram till dess att beslut om utnämning har fattats och att personen i fråga har accepterat utnämningen. Beslut om ett hedersdoktorat diarieförs i samband med att beslutet offentliggörs och underlag skickas till berörda parter.

Vem kan bli hedersdoktor?

Det ankommer på dekan att kontrollera att nedanstående villkor är uppfyllda innan beslut fattas av fakultetsnämnden att utse en person till hedersdoktor.

- Den föreslagne ska ha anknytning till universitetet eller i något avseende bidra till universitetets verksamhet. Hedersdoktorat får dock inte delas ut som motprestation för ekonomiska bidrag, gåvor och liknande.

- En person som i Sverige avlagt filosofie doktorsexamen, medicine doktorsexamen, teologie doktorsexamen, ekonomie doktorsexamen eller teknologie doktorsexamen kan inte utses till hedersdoktor inom samma område. Eftersom organisationen ser olikartad ut vid skilda universitet måste en reell sakbedömning i varje enskilt fall göras och restriktivitet utvisas; detta gäller exempelvis vid utseendet av någon med teologie doktorsexamen till filosofie hedersdoktor.
- Det är inte brukligt att utse en hedersdoktor vid samma lärosäte som han/hon tagit sin examen såvida inte synnerliga skäl föreligger.
- Den föreslagne får inte vara hedersdoktor inom samma område vid ett annat universitet eller högskola i Sverige.
- När det gäller utländska medborgare med utländsk doktorsexamen finns inget hinder mot att ge hedersdoktorat inom samma område som den utländska examen. En sådan person kan däremot inte bli hedersdoktor inom samma område vid två lärosäten i Sverige.
- En person som på annat sätt gynnat forskningen, t.ex. genom författarskap, kulturgärningar, folkbildning, föreningsaktivitet, pedagogiska eller informativa gärningar eller annan samverkan med samhället.
- En hedersdoktor ska dela universitetets värdegrund som baseras på jämställdhet, mångfald och alla människors lika värde.
- Ett hedersdoktorat kan inte utdelas postumt.

Beslut om hedersdoktorer

När beslut har fattats i om hedersdoktor ska samtidigt tas beslut om vilken medarbetare som blir respektive värd för föreslagna hedersdoktor. Man kan vara flera personer som delar på värdskapet. Fakulteten eller institutionen ansvarar för kontakt och värdskap för sina hedersdoktorer, för särskilda kostnader, resor, uppehåll m.m.

Efter beslut skall följande uppgifter lämnas till promotionsansvarig.

- Hedersdoktors namn, titel, adress, födelsedata och civilstånd.
- Motivering till hedersomnämmandet.
- Vårdens namn, titel, institutionsnamn och kontaktuppgifter.
- Text för pressmeddelande.
- En kort presentation på både svenska och engelska av hedersdoktorn för installationskriften (max 800 tecken).

Vilka förmåner medför ett hedersdoktorat?

Hedersdoktorer promoveras tillsammans med universitetets professorsinstallation vid universitetets årshögtid. Hedersdoktoratet medför att den utsedde kan titulera sig doktor.